

Ignacy Dec

"Między potępieniem a zbawieniem :
myślenie religijne księdza Józefa
Tischnera", red. J. Jagiełło, W. Zuziak,
Kraków 2004 : [recenzja]

Wrocławski Przegląd Teologiczny 12/1, 220-221

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Między potępieniem a zbawieniem. Myślenie religijne księdza Józefa Tischnera, red. J. Jagiełło i W. Zuziak, Kraków 2004, ss. 271 + ilustracje

Myśl ks. Józefa Tischnera wzbudza nadal duże zainteresowanie w polskich ośrodkach filozoficzno-teologicznych, a zwłaszcza w Krakowie. Od kilku lat w tym królewskim mieście, w pierwszych dniach maja urządzane są Dni Tischnerowskie, które przyciągają sporą ilość zwolenników filozofii krakowskiego teologa, nie tylko miejscowych, ale z całej Polski. W polskiej literaturze filozoficznej pojawiają się różne oceny tej filozofii. Jedni się nią zachwycają, inni ją krytykują. Z pewnością są potrzebne dalsze badania tej ciekawej i bardzo aktualnej filozofii, skoncentrowanej na dobru. Wielu nurtuje pytanie, jak tą filozofią dramatu, Tischnerowską agatologią, ubogacić tradycyjną filozofię klasyczną.

Krakowskie środowisko filozoficzno-teologiczne czuje się odpowiedzialne za losy myśli ks. Józefa Tischnera i stara się reflektować jego dzieło. Wyrazem tego jest chociażby sygnalizowana tu publikacja, zredagowana przez ks. Jarosława Jagiełłę i ks. Władysława Zuziaka, a dokumentująca III Dni Tischnerowskie, które odbyły się w Krakowie w maju 2003 roku. Publikację promuje napisanym *Wstępem* sam ks. kard. Franciszek Macharski, metropolita krakowski.

Kierując się planem wspomnianych Dni, redaktorzy umieścili zebrany materiał w dwóch częściach, zatytułowanych: *Wiara poszukująca rozumienia* (część pierwsza) oraz *Wiara ewangeliczna w Kościele* (część druga). W części pierwszej znajdujemy teksty następujących autorów: Karola Tarnowskiego (*Drogi potępienia, drogi zbawienia*), Zdzisława J. Kijasa OFMConv. (*Dar osoby – Tischnera spojrzenie do wnętrza Trójcy Świętej*), ks. Tomasza Węclawskiego (*Teologia łaski i wolności. W poszukiwaniu zasady dziejów zbawienia*), Władysława Stróżowskiego (*Cierpienie i miłosierdzie*), Anny Borowicz (*Wartość w sytuacji granicznej u Leszka Kołakowskiego i Józefa Tischnera*), ks. Władysława Zuziaka (*Ja – Ty – On: dojrzwianie do Boga przez dialog*).

Autorami tekstów drugiej części są: Aleksander Bobko (*Doświadczenie zła jako źródło myślenia religijnego*), ks. Henryk Witczyk (*Tischner w Biblii zakorzeniony*), ks. Henryk Seweryniak (*Życie w Kościele Jezusa Chrystusa*), Zbigniew Nosowski (*Potrzeba sensownej krytyki Kościoła*).

Po obu częściach zamieszczone są głosy w dyskusji. Z lektury tych głosów można się zorientować, jaka była percepcja głoszonych wykładów i jakie problemy tischnerowskiej filozofii domagają się doprecyzowania i wyjaśnienia.

Końcowa część książki zawiera szerokie niemieckojęzyczne omówienie wygłoszonych referatów, autorstwa ks. Jarosława Jagiełły, co pozwoli dotrzeć tej publikacji do autorów zagranicznych. Dobrym pomysłem redaktorów jest zamieszczenie *Indeksu nazwisk* i kolorowych zdjęć z tego filozoficznego spotkania.

Omawiana książka może być dużą pomocą w percepcji filozofii krakowskiego fenomenologa. O jej wartości mogą świadczyć same wyżej wymienione nazwiska, z pierwszych pólek polskiej filozofii i teologii. Książka jest godna polecenia nie tylko studiującym filozofię i teologię, ale szerszemu gronu czytelników, medytujących nad sensem

dobra i zła, nad sposobami przezwycięzania zła i usiłującym osiąść sztukę zakorzenia-
nia się w dobru.

ks. Ignacy Dec

Jan Paweł II, *Wstańcie, chodźmy!*, Wydawnictwo św. Stanisława BM, Kraków 2004, ss. 166

Jan Paweł II najnowszą książką zaprosił czytelników kolejny już raz do medytacyjnej podróży, tym razem w obszary eklezjalnej tajemnicy biskupstwa. Można ją potraktować jak wspomnieniowy album z poźółklymi cennymi fotografiami i zarazem sentymentalny powrót do czasów, gdy Papież był jeszcze biskupem Krakowa w trudnych latach PRL. Jednak czasowa zbieżność z opublikowaną niedawno adhortacją *Pastores gregis*, o biskupie jako słudze Ewangelii Jezusa Chrystusa dla nadziei świata, oraz bezwarunkowa gotowość Jana Pawła II do składania świadectwa wierze, zapowiada przygodę doszukiwaniź się także innego wymiaru tych wspomnień.

Dla zrozumienia źródeł i początku biskupiego powołania Jan Paweł II proponuje wstąpić najpierw do umitowanej „od zawsze” katedry wawelskiej, aby pochylić się wspólnie z czytelnikiem i oddać hołd wielkim poprzednikom w sukcesji apostołskiej i niejako wraz z nimi odczytywać liturgiczną symbolikę święceń biskupich. To one wyznaczają codzienne zadania i obowiązki, poczynając od głoszenia Ewangelii i utwierdzania w wierze, poprzez mozolne budowanie wspólnoty diecezjalnej, troskę o najmniejszych, aż po żywe wspieranie krakowskiego środowiska kultury i nauki. Wspomnieniowa podróż pasterza i nauczyciela lokalnej wspólnoty w Krakowie przywołuje na pamięć potrzebę wspierania laikatu katolickiego i dbałość o religijną formację młodzieży. Lata trudnych, niekiedy bolesnych doświadczeń, nie zamazują w pamięci Jana Pawła II swojsko przeżywanego kultu św. Józefa, z którego wyrosło pogłębione rozumienie ojcowskiego wymiaru własnego biskupstwa. Z tytułu konsekracji i przynależności do kolegium biskupów, spadkobiercy Dwunastu, biskup jest odpowiedzialny za cały Kościół powszechny. W tej części wspomnienia oddają fascynację duchem kolegalności, jaki towarzyszył soborowym obradom w których biskup Karol Wojtyła brał aktywny udział. Tamto doświadczenie powszechności Kościoła, spotkania z biskupami i teologami, ugruntowały przekonanie do soborowych zmian, a przede wszystkim przygotowały do nieoczekiwanych zadań, jakie miał spełnić Ostatnia, wspomnieniowa część to jeszcze jeden powrót do źródeł, z których można i należy czerpać siły do życiowego pielgrzymowania. Papież przypomina postacie bliskich jego sercu krakowskich świętych, z wyróżnieniem św. Stanisława, któremu wcześniej poświęcił jeden ze swoich poematów. Zastępy świętych, wyznawców i męczenników, mocarzy wiary dają dumne świadectwo o chrześcijańskim dziedzictwie naszej Ojczyzny oraz stanowią koźnienie wielowiekowej tradycji, z której wyrastają wciąż nowe pokolenia ludzi wierzących.

Zwraca również uwagę starannie przemyślana i przygotowana z wielkim smakiem stronę edytorska książki. Wydawnictwo św. Stanisława Biskupa i Męczennika z Krakowa zadbało o to, aby każdy jej szczegół wpisywał się w klimat wypowiedzi Jana Pawła II. Ciekawie wyeksponowano na przykład pierwsze strony poszczególnych rozdziałów. Oprócz głównego tytułu umieszczono tam motto biblijne. Te dwa dobrze ze sobą korespondujące elemen-